

การพยาบาล
ทารกแรกเกิด
น้ำหนักน้อย

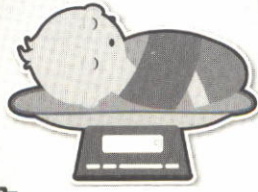
NURSING CARE OF
LOW BIRTH WEIGHT INFANTS

พศ.ดร.ณัชนันทน์ ชีวานนท์
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

การพยาบาลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อย..
WY159 ฅ261ก 2565

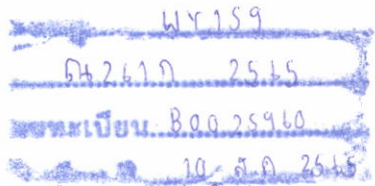
B0025960
bib:13399117037

การพยาบาล ทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อย

NURSING CARE OF LOW BIRTH WEIGHT INFANTS

ผู้เขียน	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัชพันธ์ ชีวานนท์
จัดพิมพ์โดย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัชพันธ์ ชีวานนท์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี 20131
พิมพ์ครั้งที่ 1	มิถุนายน พ.ศ. 2565
จำนวนพิมพ์	1,000 เล่ม
ราคา	360 บาท
ออกแบบ/พิมพ์ที่	หจก.วนิดาการพิมพ์ 14/2 หมู่ 5 ตำบลสันผีเสื้อ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300 โทรศัพท์/โทรสาร 0 5311 0503-4
ผู้จัดจำหน่าย	ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ 0 2218 9872 โทรสาร 0 2254 9495 Call Center (จัดส่งทั่วประเทศ) โทรศัพท์ 0 2255 4433 http://www.chulabook.com

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

ณัชพันธ์ ชีวานนท์.

การพยาบาลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อย. -- ชลบุรี: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2565.
238 หน้า.

1. ทารกแรกเกิด -- การดูแลรักษาในโรงพยาบาล. 2. ทารกแรกเกิด -- โรค -- การวินิจฉัย. I. ชื่อเรื่อง.

618.92

ISBN 978-616-593-188-5

สารบัญ

คำนิยม	ก
คำนิยม	ข
คำนำ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ช

บทที่ 1 บทนำ: ทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อย	1
ความหมายของทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อย	2
สถานการณ์ของทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อย	3
สาเหตุของทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อย	4
ผลกระทบของการที่ทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อย	6
ประเภทของทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อย	10
การประเมินอายุครรภ์และการเจริญเติบโตของทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อย	12
ลักษณะทางพยาธิสรีรวิทยาของทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อย	20
ปัญหาสุขภาพที่พบบ่อยของทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อย	22

บทที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลทารกแรกเกิด	
น้ำหนักน้อย	31
การพยาบาลแบบองค์รวม	32
การพยาบาลโดยยึดครอบครัวเป็นศูนย์กลาง	36
ทฤษฎีความผูกพัน	42
การเสริมสร้างพลังอำนาจ	49
การพยาบาลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยโดยใช้กระบวนการพยาบาล	52

บทที่ 3 การพยาบาลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยที่มีปัญหา	
ระบบทางเดินหายใจ	65
กลุ่มอาการหายใจลำบาก	66
ภาวะหยุดหายใจในทารกเกิดก่อนกำหนด	86
ภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรัง	97
บทที่ 4 การพยาบาลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยที่มีปัญหาการติดเชื้อ	113
การติดเชื้อในทารกแรกเกิด	114
ภาวะลำไส้เน่าอักเสบ	125
บทที่ 5 การพยาบาลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยที่มีปัญหา	
ระบบโลหิตและต่อมไร้ท่อ	137
ภาวะบิลิรูบินในเลือดสูงหรือภาวะตัวเหลืองในทารกแรกเกิด	138
ภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ	158
บทที่ 6 การพยาบาลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยที่มีปัญหา	
ระบบประสาท	167
ภาวะอุณหภูมิกายต่ำ	168
ภาวะจอประสาทตาผิดปกติในทารกเกิดก่อนกำหนด	186
บทที่ 7 บทสรุป	197
การวางแผนจำหน่ายทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อย	198
แนวทางป้องกันทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อย	211
ดัชนี	223
ประวัติผู้เขียน	228

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1.1	การประเมินสภาพทารกโดยใช้คะแนน Apgar score	13
1.2	การประเมินและการให้คะแนนลักษณะร่างกายภายนอก	15
1.3	วิธีการตรวจและให้คะแนนระบบประสาทและกล้ามเนื้อ	16
1.4	เกณฑ์เปรียบเทียบค่าคะแนนจากการประเมินความสมบูรณ์ ของลักษณะร่างกายภายนอก และประสาทและกล้ามเนื้อกับอายุครรภ์	19
4.1	อาการและอาการแสดงของทารกที่มีการติดเชื้อในระยะแรกหลังเกิด	117
4.2	Modified Bell's Staging Criteria for Neonatal Necrotizing Enterocolitis	128
5.1	แนวทางการส่องไฟในทารกคลอดก่อนกำหนดที่อายุครรภ์ < 35 สัปดาห์	146
5.2	แนวทางการรักษาภาวะตัวเหลืองโดยการส่องไฟและการเปลี่ยนถ่ายเลือด ในทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยหรือทารกเกิดก่อนกำหนดที่มีภาวะสุขภาพปกติ	149
5.3	แนวทางการประเมิน การจำหน่ายทารกกลับบ้าน และการนัดติดตามอาการ	150
6.1	ช่วงอุณหภูมิของตู้อบทารกตามน้ำหนักตัวและอายุหลังเกิด	174

ภาพที่ 1.1 Fetal Growth Curves	11
1.2 การตรวจทางระบบประสาทและกล้ามเนื้อ	16
3.1 Lung Development	68
3.2 ความสัมพันธ์ของการเกิดกลุ่มอาการหายใจลำบาก	69
3.3 ความสัมพันธ์ของการเกิดการหยุดหายใจ	88
3.4 พยาธิสรีรภาพของการเกิดภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรัง	100
4.1 Interaction of the Main Factors Involved in the Pathogenesis of Necrotising Enterocolitis	127
5.1 Formation and Excretion of Bilirubin	139
5.2 Visual Assessment of Neonatal Jaundice	143
5.3 เครื่องวัดระดับ Bilirubin แบบ Noninvasive Measurement	143
5.4 ระดับ Total Serum Bilirubin (TSB) ที่ใช้เป็นเกณฑ์บ่งชี้ในการส่งปรึกษา ทารกตัวเหลืองที่อายุครรภ์ 35 สัปดาห์ขึ้นไป	145
5.5 Double Phototherapy	146
5.6 ระดับ Total Serum Bilirubin (TSB) ที่ใช้เป็นเกณฑ์บ่งชี้ในการเปลี่ยนถ่ายเลือด ทารกตัวเหลืองที่อายุครรภ์ 35 สัปดาห์ขึ้นไป	148
6.1 Physiologic Consequences of Cold Stress	172
6.2 ตู้อบที่ปรับอุณหภูมิอัตโนมัติ	175
6.3 เครื่องให้ความอบอุ่นโดยการแผ่รังสี (Radiant Warmer)	176
6.4 รังนก (Nest)	183
6.5 ลักษณะของจอบประสาทตามผิดปกติแบ่งตามความรุนแรง	188
6.6 ลักษณะของจอบประสาทตามผิดปกติแบ่งตามตำแหน่ง (Zone)	189
7.1 Bronfenbrenner's Ecological Systems Theory	213

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1.1 Fetal Growth Curves	11
1.2 การตรวจทางระบบประสาทและกล้ามเนื้อ	16
3.1 Lung Development	68
3.2 ความสัมพันธ์ของการเกิดกลุ่มอาการหายใจลำบาก	69
3.3 ความสัมพันธ์ของการเกิดการหยุดหายใจ	88
3.4 พยาธิสรีรภาพของการเกิดภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรัง	100
4.1 Interaction of the Main Factors Involved in the Pathogenesis of Necrotising Enterocolitis	127
5.1 Formation and Excretion of Bilirubin	139
5.2 Visual Assessment of Neonatal Jaundice	143
5.3 เครื่องวัดระดับ Bilirubin แบบ Noninvasive Measurement	143
5.4 ระดับ Total Serum Bilirubin (TSB) ที่ใช้เป็นเกณฑ์บ่งชี้ในการส่งไปรักษา ทารกตัวเหลืองที่อายุครรภ์ 35 สัปดาห์ขึ้นไป	145
5.5 Double Phototherapy	146
5.6 ระดับ Total Serum Bilirubin (TSB) ที่ใช้เป็นเกณฑ์บ่งชี้ในการเปลี่ยนถ่ายเลือด ทารกตัวเหลืองที่อายุครรภ์ 35 สัปดาห์ขึ้นไป	148
6.1 Physiologic Consequences of Cold Stress	172
6.2 ตู้อบที่ปรับอุณหภูมิอัตโนมัติ	175
6.3 เครื่องให้ความอบอุ่นโดยการแผ่รังสี (Radiant Warmer)	176
6.4 รังนก (Nest)	183
6.5 ลักษณะของจอบประสาทตามัดปกติแบ่งตามความรุนแรง	188
6.6 ลักษณะของจอบประสาทตามัดปกติแบ่งตามตำแหน่ง (Zone)	189
7.1 Bronfenbrenner's Ecological Systems Theory	213

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1.1	Fetal Growth Curves	11
1.2	การตรวจทางระบบประสาทและกล้ามเนื้อ	16
3.1	Lung Development	68
3.2	ความสัมพันธ์ของการเกิดกลุ่มอาการหายใจลำบาก	69
3.3	ความสัมพันธ์ของการเกิดการหยุดหายใจ	88
3.4	พยาธิสรีรภาพของการเกิดภาวะปอดอดกั้นเรื้อรัง	100
4.1	Interaction of the Main Factors Involved in the Pathogenesis of Necrotising Enterocolitis	127
5.1	Formation and Excretion of Bilirubin	139
5.2	Visual Assessment of Neonatal Jaundice	143
5.3	เครื่องวัดระดับ Bilirubin แบบ Noninvasive Measurement	143
5.4	ระดับ Total Serum Bilirubin (TSB) ที่ใช้เป็นเกณฑ์บ่งชี้ในการส่งไฟรรักษา ทารกตัวเหลืองที่อายุครรภ์ 35 สัปดาห์ขึ้นไป	145
5.5	Double Phototherapy	146
5.6	ระดับ Total Serum Bilirubin (TSB) ที่ใช้เป็นเกณฑ์บ่งชี้ในการเปลี่ยนถ่ายเลือด ทารกตัวเหลืองที่อายุครรภ์ 35 สัปดาห์ขึ้นไป	148
6.1	Physiologic Consequences of Cold Stress	172
6.2	ตู้อบที่ปรับอุณหภูมิอัตโนมัติ	175
6.3	เครื่องให้ความอบอุ่นโดยการแผ่รังสี (Radiant Warmer)	176
6.4	รังนก (Nest)	183
6.5	ลักษณะของจอประสาทตาผิดปกติแบ่งตามความรุนแรง	188
6.6	ลักษณะของจอประสาทตาผิดปกติแบ่งตามตำแหน่ง (Zone)	189
7.1	Bronfenbrenner's Ecological Systems Theory	213